

oerhörd fñess: ett kvartsrör, innehållande omkr. 0,1 kbmm. af gasen vägdes på en enkom härför konstruerad våg af kvartstråd, känslig för mindre än 0,000002 mg. Som medelvärdet erhöles 223 (vätgas = 2). Å andra sidan har fru Curies medarbetare Debierno efter en helt och hållet annan metod — bestämning af gasens utströmningshastighet genom ett ytterst fint hål (se *Grahamska lagen* i art. *Diffusion* 1) — erhållit gastätheten 220, alltså en särdeles god öfverensstämmelse. Ån mera anmärkningsvärdt är, att dessa värden nästan sammanfalla med den atomvikt, som kan beräknas för radiumemanationen på grund af dess bildning ur radium genom förlust af en α -partikel (se *Radioaktiva grundämnen*, sp. 855), nämligen 222. I kemiskt hänseende är radiumemanationen fullständigt indifferent och liknar i hög grad de s. k. ädelgaserna (se d. o.): den absorberas ej af koncentrerade syror eller baser och påverkas ej af oxidationsmedel, t. ex. glödande kopparoxid. Såväl härigenom som genom sin atomvikt passar alltså radiumemanationen eller niton utmärkt längst ned i det periodiska systemets grupp 0 (se *Grundämnen*, sp. 436). — Genom α -strålning, d. v. s. förlust af en heliumatom, öfvergår radiumemanationen, med en halveringstid af 3,85 dagar, i radium A (se *Radioaktiva grundämnen*, sp. 855, och *Ramsay*). K. A. V—g.

Radiumhemmet är en anstalt i Stockholm för radiologisk behandling. Radiumhemmet upprättades 1910 på initiativ af professor John Berg för att använda de alltmora framträdande radiologiska behandlingsmetoderna, framför allt vid svulstsjukdomar. Hemmet inrättades och underhölls de första åren helt och hållet genom enskilda gifvare. 1911 öfvertogs hemmet af Svenska Cancerföreningens Stockholmsafdelning, hvars styrelse nu utöfar ledningen af hemmets verksamhet. 1913 tilldelade Stockholms stadsfullmäktige Svenska Cancerföreningens Stockholmsafdelning de då disponibla medlen, 500,000 kr., ur Forsgrenska fonden till uppförande af en vårdanstalt i Stockholm för kräftsjuka. Därigenom har möjlighet getts att i en snar framtid uppföra en egen byggnad för Radiumhemmet. Enskilda gifvare ha sedermera till Radiumhemmet skänkt inalles närmare en half million kr., så att dess framtid synes tryggad. Hemmet, som nu är inredd för 18 inneliggande patienter, af hvilka 16 på allmän sal och 2 på enskilda rum, är inrymdt i huset n:r 36 Bergsgatan. Tillträde till hemmet är i första hand reserveradt för patienter från Stockholms stad, men i mån af utrymme äfven för patienter från andra delar af landet. Utom behandlingen af inneliggande patienter eger äfven en poliklinisk behandling rum vid hemmet. Med hemmet är förenad en väl utrustad röntgenafdelning. Efterfrågan efter behandling på hemmet har varit i ständigt stigande. Under det att 1911 ett antal af 332 patienter behandlades där, hade patientantalet 1914 stigit till 742. Vid hemmet äro anställda en öfverläkare och en underläkare, en föreståndarinna, en afdelningssköterska, två röntgenassistenter och fem biträden samt en kokerska och ett köksbiträde. Resultaten af den radiologiska behandlingen ha år för år förbättrats. Meddelanden om verksamheten vid hemmet ha lämnats i "Nordisk tidskrift för terapi"

(1913), i "Allm. svenska läkartidningen" (1914) och i "Svenska läkaresällskapets förhandlingar" (1915). G. F—H.

Radiumsta'ndard, kem. För att kunna exakt uppmäta radioaktiviteten (se d. o.) hos olika ämnen måste man ha något jämförelsematerial af känd radiumhalt. För att åstadkomma ett sådant har fru Curie framställt ett synnerligen rent radiumpreparat, som antagits till officiell, internationell radiumsta'ndard och förvaras i Institut des poids et des mesures i Paris. Med tillhjälp af denna justeras sedan de sekundära standarder, som säljas till andra länder. Äfven här i Sverige eger vi en dylik rikssta'ndard, som blifvit standardiserad af den internationella radiumkommissionen. Den erhöles i dec. 1913 genom österrikiska regeringen och är framställd ur pechblände från Joachimsthal. Den är innesluten i en liten glastub och väger 10,82 mg. med en halt af 94,3 proc. ren radiumklorid. Den förvaras i Sveriges geologiska undersökning. K. A. V—g.

Radiumterapi, med. Se *Radiumbehandling*.

Rad'ius (lat., stråle), stråle, radie. — *Radius vector*. Se *Koordinater*. — *Anat.*, strålbenet, den ena, till tumsidan sig sträckande underarmpipan. Den ledar upptill samt är böj- och vridbar mot öfverarmsbenet, nedtill böjbar i korsade riktningar mot 2 handlofsben. G. v. D.*

Radius-Zuccari [rädios-tsokkär], Anna, italiensk författarinna under märket Neera, f. 1850 i Milano. Hon hör till det moderna Italiens mest lästa författarinnor och har nått en litterär position, grundad på verkliga förtjänster. Samtidigt med att hon eger en elegant och naturlig stil, förstår hon att i ett rikt och kraftigt språk hålla måttan. Hon har i litteraturen gjort sig till förkämpe för det specifikt kvinnliga och är motståndare mot den moderna feminismen och emancipationen. R., som varit medarbetare i ett stort antal tidningar och tidskrifter, gjorde sig först känd genom berättelsen *Un romanzo* (1876). Denna har sedan följts af ett trettiotal band, romaner och noveller. Af dessa må framhållas *Vecchie catene* (1880), *Un nido* (s. å.), *Teresa* (1886), *L'indomani* (1889), *Il libro di mio figlio* (1891), hvilken senare blifvit synnerligen populär, *Nel sogno* (1893), *Lydia* (1894), *Il secolo galante* (1900), *La vecchia casa* (s. å.), *La freccia del parto ed altre novelle* (1901), *La villa incantata* (s. å.), *Le idee d'una donna* (1904), *Anima sola* (1905), *Il romanzo della fortuna* (1906), *Crevalcore* (1907), *Il canzoniere della nonna* (1909), *Duello d'anime* (1911) och *La sottana del diavolo* (1912). Tills. med Paolo Mantegazza har hon utgett *Dizionario d'igiene per le famiglie* (1881). Se hennes *Autobiografia* (1891) samt Benedetto Croces uppsats i "Critica" (III, 1905). H. N.

Radix (lat., rot, pl. *radices*). 1. *Bot., farm., med.*, den farmaceutiska benämningen på droger, som utgöras af växters rötter. Under benämningen radix ha äfven, särskildt förr, inordnats droger, hvilka hufvudsakligen eller uteslutande bestå af underjordiska stambildningar, s. k. rotstockar eller jordstammar, *rhizomata* (se *Rotstock*), eller underjordiska knölbildningar, *tubera* (se *Tuber*). I den nu gällande svenska farmakopén äro följande